

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Accvratam Qvæstionvm D. Thomæ, Ab LXXXIV. Vsqve ad finem: &
Disputationum de virtute Pœnitentiæ, De Clauibus, De Sacramentis
Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, De Purgatorio, Suffragiis & Indulgentiis,
expositionem complectens : Accesserunt Indices quinque: ... Postremus

Suárez, Francisco

[Köln], 1616

Sectio 2. An aliquando liceat peccatum mortale in confeßione omittere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93815)

ergo saltem ex charitate debet illum absoluer. Imo etiam ex obligatione sui muneris videtur teneri: quandoquidem enim poenitens (saltem iuxta probabilem sententiam) sufficienter confitetur, & est bene dispositus ad recipiendam absolutionem, tenetur sacerdos illum absolueri: in proposito autem iuxta probabilissimam sententiam hic poenitens sufficienter confitetur, & est satis dispositus. ergo.

SECTIO II.

Vtrum propter vitandum aliquod graue nocentium proprium, vel alienum, liceat aliquod peccatum mortale in confessione omittere.

I Prima assertio. D. Thom. Palud. Maior. Alens. Adrian. Soto. Pet. Sot. Cano. Nauarr.

Primo certum est, non teneri hominem ad confitendum aliquod peccatum cum morali periculo alicuius grauis nocentium proprii. Ita docent Theologi omnes D. Thom. in 4. d. 17. q. 3. art. 3. q. 4. ad 5. Palud. ibi q. 5. Maior etiam q. 5. Alens. 3. p. q. 77. membr. 3. art. 1. ad 1. Alti. in Sum. tract. 6. c. 3. q. 3. Adrian. in 4. q. 1. & 4. de Confes. Soto. d. 18. q. 2. art. 5. ad 3. Petr. Sot. lect. 10. de Confes. Cano. dict. Relect. p. 5. Nauarr. in Summ. cap. 7. n. 3. & 4. Ratio est saepe tacta, quia praecipua positiva non obligant cum tanto dispendio & periculo, & ideo qui non potest aliter confiteri illud peccatum, pro tunc censetur moraliter impotens ad confitendum illud, & ideo excusatur. Quin potius tale posset esse detrimentum, vt obligaretur homo ad non confitendum tale peccatum in illo euentu, vt si timeret graue scandalum in propria salute spirituali: idemque censeo si timeret probabile periculum mortis corporalis, quia iure naturali tenetur homo vitare haec pericula, & praefertim, quia, vt mox explicabimus, nulla est moralis necessitas talis confessionis in illo casu.

2 Secunda assertio.

Bernbard.

Secundo est etiam certum, hoc idem asserendum esse quando simile periculum timetur ex parte ipsius confessoris, vel alterius tertiae personae. Ita docent iidem auctores, oriturque ex eadem lege charitatis, quae obligat ad diligendum proximum sicut nos ipsos. Vnde est illud Bernardi lib. de Praecepto, & dispens. Quod propter charitatem introductum est, contra eandem charitatem exerceri non debet: cum ergo in praesenti charitas obliget ad vitandum graue damnum proximi, haec lex confessionis, quae positiva est, non obligat cum tanto dispendio proximi. Vnde, si ego timeam confessorem non seruaturum sigillum, & ex mea confessione sumpturum occasionem ad infamandum proximum nec teneor, neque licite possum tale peccatum confiteri, quia esset contra charitatem, & iustitiam. Similiter, si dicendo aliquam circumstantiam probabiliter timeo confessorem esse scandalizandum, & ad aliquod graue peccatum inducendum, ex charitate obligor ad tacendum. Aduertunt tamen Nauarr. & alij, oportere, vt illud scandalum sit actiuum, seu ex fragilitate alterius: nam, si sit passiuum, & ex malitia tantum, non ita tenemur illud vitare: quod est verum, seruata lege charitatis, scilicet, vt si absque vilo incommodo proprio possit hoc passiuum scandalum vitari, fiat, vt supra etiam insinuauimus, & latius in sua materia dicendum est. Adde praeterea, oportere in his casibus timorem esse probabilem, (vt ita dicam) cadentem in prudentem virum: quia, cum omittenda sit executio legis grauisimae, non sine magno fundamento, & ratione fieri debet: & alias daretur occasio hominibus facile omittendi confessionem peccatorum, propter leuam causam.

3 Dubium.

Statim vero occurrit dubitandum, an in his casibus omittendum, vel differendum omnino sit sacramentum confessionis, donec confessio possit integre fieri sine vilo incommodo, vel possit, aut debeat statim suscipi confitendo alia peccata, & tacenda

do illud, in quo est periculum. Nam D. Thomas citato loco dicit, hominem ita tunc se gerere debere, ac si non haberet copiam confessoris, & addit, melius fore tunc confiteri laico, quam tali sacerdoti: sentit ergo tunc esse omnino omittendam confessionem. Atque ita sentit Vigerius in Summa cap. 26. §. 4. ver. 17. Et potest confirmari, quia Concilium Tridentinum ait, de necessitate huius sacramenti esse dicere omnia peccata, quae homo habet in conscientia, seu quae memoriae occurrunt: sed in eo casu non possunt dici omnia: ergo non potest applicari id, quod est de necessitate sacramenti: ergo non potest sacramentum suscipi.

Nihilominus dicendum est, & posse, & aliquando debere confessionem fieri, tacendo tale peccatum. Ita docet aperte Soto, & sumitur ex Alens. Palud. & Nauarr. Consideranda ergo est occasio, vel necessitas, aut utilitas suscipiendi sacramentum. Et prima necessitas est articuli mortis: & tunc ratio est clara, tum quia praecipuum diuinum de confessione tunc maxime obligat: tum etiam, quia necessitas propriae charitatis tunc omnino urget, & vtriusque obligationi potest subalterniter satisfieri, faciēdo confessionem formaliter integram, qualis illa erit, etiam si aliquid taceatur, quia solum propter impotentiam moralem omittitur. Dices, Quomodo potest tunc aliquid omitti, cum illud remitti non possit nisi in ordine ad aliam confessionem, & iam non sit spes faciendi aliam confessionem. Respondetur, non esse necessariam hanc spem, sed vorum, vel desiderium, vt constat quando aliquis in tali articulo omnino confiteri non potest.

Secunda necessitas est seruandi praecipuum annuae confessionis, & tunc censeo non solum posse, sed debere fieri talem confessionem. Ratio est eadem, quia impletur substantialiter illud praecipuum, & potest fieri sine iniuria sacramenti, vel alio incommodo graui: ergo debet fieri. Item, quia alias posset aliquis ea occasione per multos annos nunquam confiteri, quod est graue incommodum morale. Tandem, quia, licet homo sit certus, quod propter obliuionem est omissurus multa peccata in confessione, nihilominus tenetur confiteri de aliis: ergo similiter in praesenti, quia quod propter obliuionem licet, etiam propter moralem impotentiam licitum est.

Tertia necessitas est suscipiendi Eucharistiam, aut faciendi sacrum, quando sine graui scandalo, aut alio incommodo praetermitti id non potest: nam tunc etiam est praecipuum diuinum praemittendi confessionem, quando est conscientia peccati mortalis, & potest impleri dicto modo, & ita procedunt rationes factae. Hunc tamē, & praecedentem casum ita limitandum censeo, vt solum procedat, quando homo habet conscientiam alterius peccati mortalis, & confiteri potest, praeter illud, & confiteri non potest: nam, si illius tantum haberet, non obligaretur, quia non obligatur homo ad confitenda venialia: neque etiam posset tunc morale peccatum in genere confiteri, vt in casu obliuionis, quia non posset veram causam tacendi speciem peccati declarare. At vero in primo articulo necessitatis extremae, satis probabile est, licet incertum, obligari tunc hominem ad suscipiendum sacramentum, vt potuerit, saltem ex charitate propria, propter periculum, quod imminet aeternae damnationis.

Quarta occasio, vel necessitas erit vitandi aliquam infamiam propriam, vel aliud simile incommodum, quod quis timet nisi confiteatur eo modo quo potest: & tunc est etiam sufficiens ratio, vt homo possit licite sic confiteri, non tamē obligatur saltem sub mortali quia illud incommodum temporale est, & proprium, & potest homo cedere iuri suo. Scelus vero erit, si scandalum aliorum ex dilatione, vel omissione confessionis timeatur; tunc non

4 Respondeo
5
6
7

solum licebit, sed etiam necessarium erit eo modo confiteri iuxta qualitatem scandali, quod semper ex charitate vitandum est. Quinto contingere potest, ut nulla sit confessio necessitas simpliciter, sit tamen magna utilitas, quam per se affert sacramentum, & augetur ex frequentia eius: unde, si propter eam occasionem multo tempore differendum sit, consultius erit ita confiteri, licet non sit sub obligatione. Et hoc significavit Soto supra. Denique quando nulla causa huiusmodi interuenit, sed post breue tempus speratur commoditas integrè confitendi, tunc melius erit differre confessionem: imo si cessaret omnis causa rationalis, esset præceptum: quia tunc commode potest seruari integritas confessionis etiam materialis, quod per se necessarium est, quando moraliter fieri potest: in eo autem casu ita fieri potest, quandoquidem nulla rationalis causa cogit ad alium confessionis modum: ergo.

Addit tandem Soto supra, in huiusmodi casu quando ob hanc causam peccatum in confessione omittitur, præferim ad implendum præceptum annuæ confessionis, peccatum illud omisissum esse postea confitendum quamprimum occurrerit oportunitas illud confitendi sine tali detrimento. Et in hoc constituit differentiam inter peccatum omisissum ob obliuionem, & propter hanc causam: quod illud licet postea memoriæ occurrat, potest seruari donec iterum obliget præceptum confessionis; hoc autem minime, sed statim in confessione aperiendum est. Et rationem differentie reddit, quia ex Concilio Florent. (inquit) tenemur confiteri semel in anno omnia peccata, quæ memoriæ occurrunt, quod præceptum ad litteram impleuit, qui tantum ob obliuionem aliquid omisit; & ideo ex vi illius præcepti non tenetur amplius eo anno confiteri. Qui vero omisit aliquid, quod in memoria habebat, reuera non impleuit illud præceptum, licet fortasse excusatus fuerit à transgressione propter aliam causam: & ideo, cessante causa, tenetur illud implere.

Hæc vero doctrina, & differentia in primis non recte fundatur in Concilio Trid. vel Florent. quia ibi non agit de præcepto confitendi semel in anno, sed de substantiali materia huius sacramenti, quam dicit esse confessionem omnium, quæ memoriæ occurrunt: unde, si hoc non impletur, ut Soto supponit, nec sacramentum perfici videtur, ut supra obieci bam. Dicendum vero est, in nostro casu verè impleri, quia sensus est, confitèda esse omnia, quæ memoriæ occurrunt practicè, id est, tanquam possibilia moraliter, & consequenter tanquam hic & nunc ex debito declaranda in confessione: hoc autem totum etiam integrè in dicto casu fit. Quapropter ex vi illorum verborum Concilii Florentini non magis tenetur aliquis peccatum sic omisissum postea statim confiteri, quam peccatum oblitum: & reuera neutrum tenetur statim ex vi iuris diuini, quod ius solum in illo loco Concilii Florentini explicatur. In cap. autem, *Omnia vtriusque sexus*, ubi habetur præceptum de annua confessione, non additur illa particula, *Quæ memoriæ occurrunt*, sed simpliciter dicitur, *Omnia peccata*: unde ex vi etiam illius præcepti nulla potest constitui differentia. Et quanuis illa particula adderetur, idem dicendum esset, quia ibi nulla specialis obligatio additur ex vi præcepti Ecclesiastici, præter temporis determinationem, ut infra suo loco videbimus. Quid autem de vtroque, tam de oblitio, quam de alio dicendum sit, latius videbimus infra, agentes de illo præcepto: nunc suppono in neutro manere illam obligationem ad statim, quia, ut dixi, illud præceptum Ecclesiasticum solum determinat præceptum diuinum ad tale tempus, & præceptum diuinum iam tunc impletum fuit: poterit ergo illa materia, quæ ex causa honesta relicta est, in alio legitimum tempus seruari.

Fr. Suarez. tom. 4.

A Dux aliæ supersunt hic graues quæstiones. Prima est de casuum reseruatione, an propter illam liceat interdum mutilare materialiter confessionem, & hanc tractabo infra disputationem 29. Secunda quæstio grauis erat de complice, an scilicet quando peccatum dici non potest, nisi reuelando personam, quæ fuit sociæ criminis, liceat propter hoc damnū vitandum tacere tale peccatum. Tamen, quoniam de complice multa alia dicenda sunt, ut omnia simul coniungam, instituiam postea de illo disputationem specialem. Superest ergo solum, ut de obliuione dicamus.

SECTIO III.

B *Quæ confessio sit formaliter integra quando propter obliuionem, vel ignorantiam aliquid in ea omittitur.*

Certum in primis est, aliquam confessionem posse esse validam, quanuis in ea omittatur aliquid ob ignorantiam, vel obliuionem. In quo conueniunt omnes Theologi, & ita indefinitè loquendo de aliqua ignorantia, est res certa de fide. Nam ideo Concilium Florentinum addidit illam particulam, *Conc. Flor. Quorum memoriæ habet: & explicatus Tridentinū, Trident. Quorum post diligentem excusationem conscientiam habet: & infra, Dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, &c. & infra damnat dicentes, in confessione præcipi aliquid impossibile: Constat enim, inquit, in Ecclesia nihil aliud à penitentibus exigi, quam ut postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientia sua sinus omnes, & latebras explorauerit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit, &c.* Constat igitur aliquam confessionem posse esse integram formaliter, licet non sit integra propter obliuionem. Unde etiam obiter intelligitur seclusa omni obliuione, nunquam posse esse confessionem validam: si scierit in ea omittatur aliquod peccatum mortale nunquam confessum, & sine alia rationabili causa, ut ex eisdem Conciliis satis probatur, & ex dictis in principio disputationis præcedentis.

D *Difficultas, qualis debeat esse ignorantia, seu obliuio.*

Difficultas ergo supersit, quæta, & qualis esse debeat hæc obliuio, seu ignorantia, ut ea non obstante, confessio valida sit, quanuis non sit materialiter integra. Duplex enim esse potest hæc obliuio, scilicet, inuincibilis, ac propterea inculpabilis. De priori ergo certum est illam sufficere ad integritatem formalem, ideoque esse sufficientem ad valorem confessionis, quanuis materialiter aliquid illi desit. In quo etiam doctores conueniunt: & hoc maxime conuincunt auctoritas & ratio Concilii Tridentini, quia tunc omisissio illa non est voluntaria: nam, ut constat ex 1. 2. q. 6. ignorantia antecedens, qualis est omnis inuincibilis, causat inuoluntarium. Item, quia in eo casu interuenit impotentia, vel moralis, vel etiam physica. Unde, si talis confessio non sufficeret, non possent homines sacramentum hoc cum aliqua morali securitate recipere. Quæ omnia non solum procedunt de propria obliuione, quæ dicit carentiam memoriæ, & spectat ad ignorantiam facti, sed etiam de quacunque ignorantia probabili iuris, ratione cuius homo existimat se posse licitè committere tale peccatum in confessione, vel quia probabiliter putat non esse mortale: vel certe quia probabiliter credit hic & nunc se iuste excusari à confessione illius: vel certe quia inuincibiliter credit adhibuisse diligentiam necessariam, cum tamen re

Duplex obliuio. Obliuio inuincibilis sufficit ad valorem confessionis.